

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності здобувачами вищої освіти якістю освітнього процесу ТДАТУ з метою вдосконалення якості вищої освіти. Анкетування проведено в 1 семестрі 2019-2020 навч. року.

Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Харчові технології».

Всього опитано на сайті університету за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **68 респондентів** (здобувачів ступенів вищої освіти «Бакалавр» та «Магістр»), контингент яких представлено на рисунку 1. Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

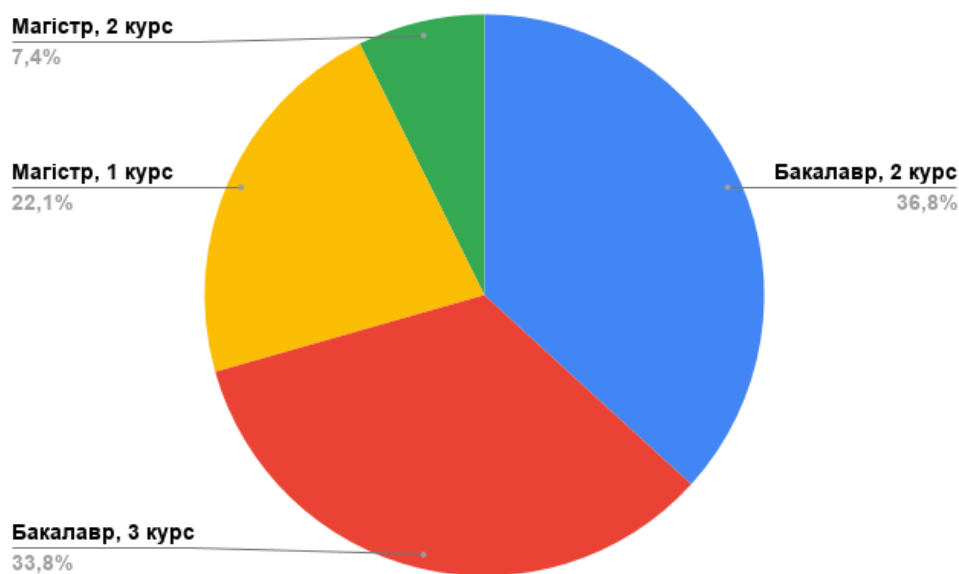

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти представлено у таблиці 1.

Таблиця 1- Оцінювання якості ОПП «Харчові технології» здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	57,4	35,3	7,4	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	48,5	38,2	13,2	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	50,0	41,2	8,8	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	60,3	27,9	11,8	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	45,6	36,8	17,6	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	54,4	35,3	8,8	1,5	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	41,2	41,2	16,2	1,5	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	50,0	36,8	13,2	0	0
9	Обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)	47,1	45,6	7,4	0	0
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	50,0	35,3	13,2	1,5	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	51,5	36,8	11,8	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	57,4	32,4	10,3	0	0
13	Доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію	64,7	25,0	10,3	0	0
14	Якість методичних матеріалів дисциплін на НІП ТДАТУ	55,9	38,2	5,9	0	0
15	Допоміжний персонал деканату, кафедр та бібліотеки кваліфіковано та доброзичливо сприяє моєму навчання	61,8	29,4	8,8	0	0

Відповідно до результатів анкетування, оцінка організації освітнього процесу за **ОПП «Харчові технології»** за всіма критеріями є досить високою. Найвищі оцінки (максимальна сума відсотків за балами «5» і «4», по 100%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти», «якість методичних матеріалів дисциплін на НПП ТДАТУ» та «допоміжний персонал деканату, кафедр та бібліотеки кваліфіковано та доброзичливо сприяє моєму навчання».

Найнижче (максимальна сума відсотків за балами «1» і «2») здобувачі вищої освіти оцінили: «прозорість та чесність оцінювання знань», «використання викладачами сучасних педагогічних методів» та «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності».

Загальну оцінку якості освітнього процесу за **ОПП «Харчові технології»** здобувачами вищої освіти різних курсів представлено у таблиці 2. Найвищі бали поставили здобувачі СВО «**Магістр» 1 курсу** (65,3 % опитаних оцінили на 5 балів та 32,0% на 4 бали). 0,5 % опитаних здобувачів СВО «**Бакалавр» 2 курсу** оцінили якість освітніх послуг на незадовільному рівні.

Таблиця 2 - Оцінювання якості ОПП «Харчові технології» здобувачами вищої освіти різних курсів (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач вищої освіти	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Бакалавр, 2 курс	25,3	51,7	22,5	0,5	0
2	Бакалавр, 3 курс	71,3	25,2	3,2	0,3	0
3	Магістр, 1 курс	65,3	32,0	2,7	0	0
4	Магістр, 2 курс	70,7	14,7	14,6	0	0

Інші пропозиції щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ, які вказали здобувачі вищої освіти при опитуванні, наступні:

- закордонні стажування за фахом;
- організувати онлайн-лекції для студентів дуальної форми навчання;

- введення інноваційних методів навчання - вирішення практичних ситуацій, залучення досвідчених фахівців.

Якість викладання дисциплін зі спеціальності «Харчові технології» здобувачами вищої освіти було запропоновано оцінити за 25 критеріями.

Аналіз 228 анкет (таблиця 3) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності 88,7%.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти (у відсотках)

Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)	61,1	25,0	10,4	2,4	1,1
Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	66,2	19,7	11,0	2,2	0,9
Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	61,8	25,0	9,6	2,6	0,9
Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	61,4	25,4	10,1	2,2	0,9
Слідкує за реакцією аудиторії	59,2	27,6	9,6	2,2	1,3
Ставить питання і мотивує до дискусії	61,4	25,4	10,1	2,2	0,9
Володіє високою культурою мовлення	67,5	21,1	8,8	1,8	0,9
Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	58,8	28,1	10,5	1,8	0,9
Проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи	58,8	25,9	11,4	3,1	0,9
Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	59,6	27,2	10,5	1,8	0,9
Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НІП	59,6	26,8	9,6	2,2	1,8
Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	55,3	28,1	12,3	3,1	1,3
Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	63,6	19,7	11,4	3,9	1,3
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)	62,4	24,7	9,6	2,3	1,0
Проявляє професійну ерудицію	69,3	18,9	9,2	1,8	0,9
Знайомить з останніми досягненнями науки	55,7	30,7	10,5	2,2	0,9
Наводить науково-обґрунтовані аргументи	60,1	25,9	10,5	2,2	1,3
Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	62,7	25,9	7,9	2,6	0,9
Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	64,0	22,4	10,1	2,6	0,9
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти (середнє значення)	66,0	21,3	8,9	2,5	1,3
Доброзичливість і тактовність, толерантність	71,5	16,2	8,3	3,1	0,9
Пунктуальність, організованість	65,8	20,2	9,6	3,1	1,3
Вимогливість, наполегливість	56,1	31,1	9,2	1,8	1,8
Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	64,5	23,2	8,3	2,6	1,3
Зрозумілі й оприлюднені критерії виставлення оцінок	63,6	23,7	9,2	2,6	0,9
Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	66,2	20,2	9,2	2,6	1,8
Охайність, зовнішній вигляд	71,9	16,2	8,8	1,8	1,3
Доброчесність	68,4	19,7	8,8	2,2	0,9
Середній показник відвідуваності занять	88,7				

Найвищими балами в I розділі «**Методичний рівень знань**» оцінено «володіє високою культурою мовлення», «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу» та «використовує навчально-методичні матеріали»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «проявляє професійну ерудицію» та «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «вимогливість, наполегливість», «охайність, зовнішній вигляд» та «доброчесність».

Найнижчі бали в **I розділі** отримано за «проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НПП», «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни та «використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)»; в **II розділі** – «наводить науково-обґрунтовані аргументи», «організованість самостійної роботи»; в **III розділі** – «пунктуальність, організованість», «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти» та «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Висновки

1) Аналіз результатів опитування здобувачів вищої освіти з оцінювання якості ОПП «Харчові технології» показав, що високі відсотки задоволеності респондентами були поставлені за критеріями: «актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «прозорість та чесність оцінювання знань», «доступність графіків освітнього процесу та розкладів», «якість методичних матеріалів дисциплін на НПП ТДАТУ», «допоміжний персонал деканату, кафедр та бібліотеки кваліфіковано та доброзичливо сприяє моєму навчанню».

Найменший відсоток (41,2) за балом «5» опитувані оцінили показник «Використання викладачами сучасних педагогічних методів», що вказує на необхідність усім викладачам вдосконалювати методи і форми викладання навчальних дисциплін з використанням майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо.

2. Якість освітнього процесу за ОПП «Харчові технології» здобувачі вищої освіти різних курсів позитивно оцінили 99,5 %.

З метою забезпечення високого рівня якості освітнього процесу необхідно:

- рекомендувати науково-педагогічним працівникам, залученим до викладання за ОПП «Харчові технології», відвідування семінарів у Вищій школі педагогічної майстерності ТДАТУ задля розширення можливостей використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо);

- залучати професіоналів-практиків та експертів у галузі для проведення аудиторних та позааудиторних занять;

- підвищувати зацікавленість здобувачів вищої освіти для кращого засвоєння теоретичного матеріалу та мотивації на отримання практичних навичок;

- покращити матеріально-технічне забезпечення занять за рахунок збільшення кількості діючих лабораторних установок, постановки нових лабораторних занять.

- розвивати дуальну форму навчання на провідних переробних підприємствах з метою вивчення сучасних технологій, посилення практичної складової освітньої програми і підвищення конкурентоздатності майбутніх фахівців.

- посилити мотивацію здобувачів вищої освіти до роботи у наукових гуртках та участі у науково-практичних заходах за тематиками НДР кафедри.

3. Моніторинг оцінювання якості викладання дисциплін за ОПП «Харчові технології» здобувачами вищої освіти показав, що найвищими балами оцінено критерії «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «проявляє професійну ерудицію», «володіє високою культурою мовлення», «доброзичливість і тактовність, толерантність», «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання», «охайність, зовнішній вигляд» та «доброчесність». Водночас, найнижчі бали отримано за критеріями: «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу», «проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи», «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни», «знайомить з останніми досягненнями науки», «вимогливість, наполегливість». Останнє спонукає на запровадження комплексу заходів для підвищення якості викладання дисциплін, зокрема:

- викладачам при плануванні самостійної роботи з дисциплін пропонується більше завдань створювати за посиланням до використання ресурсів наукової

бібліотеки ТДАТУ;

– оновлювати тематичний матеріал дисциплін, враховуючи останні досягнення науки у відповідній галузі;

– максимально використовувати на аудиторних заняттях наявні технічні засоби навчання;

– з метою підтримки інтересу студентів до дисципліни запровадити використання сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор) з метою формування пізнавальних і професійних мотивів та інтересів, виховання системного мислення фахівця.

Декан факультету агротехнологій та екології,
к.с.-г.н, доцент

Іванова І. Є.

Завідувач відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Скляр Р. В.